

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

UMOWA¹
O WSPÓŁPRACY W DZIEDZINIE KULTURY, EDUKACJI, NAUKI,
ŚRODKÓW MASOWEGO PRZEKAZU, MŁODZIEŻY I SPORTU
MIĘDZY RZĄDEM REPUBLIKI TURCJI
I RZĄDEM REPUBLIKI DŻIBUTI,
ANKARA, 3 MARCA 2004 R.²

Rząd Republiki Turcji i Rząd Republiki Dżibuti (zwane dalej Umawiającymi się Stronami),

zainspirowane wzajemnym pragnieniem umacniania i pogłębienia obecnie panujących przyjaznych stosunków pomiędzy obydwoma państwami,

podzielając silne przekonanie, że rozwój ich stosunków w dziedzinie kultury, edukacji, nauki, środków masowego przekazu, młodzieży i sportu przyczyni się do osiągnięcia wzajemnego lepszego zrozumienia pomiędzy obydwoma narodami,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Umawiające się Strony będą dążyć do promowania współpracy w dziedzinie kultury oraz poszerzania wiedzy o kulturowym dorobku każdej ze stron. W tym celu Umawiające się Strony będą sprzyjać:

---

¹ Materiał źródłowy został opracowany w ramach międzyuczelnianej współpracy pomiędzy Katedrą Prawa Międzynarodowego i Amerykańskiego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Katedrą Prawa Międzynarodowego Publicznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Katedrą Prawa Międzynarodowego Uniwersytetu Szczecińskiego oraz Katedrą Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Europejskiego Uniwersytetu Śląskiego.

² Agreement on Cooperation in the Fields of Culture, Education, Science, Mass Media, Youth and Sports Between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Djibouti, Ankara 3rd March 2004; tekst w językach autentycznych: tureckim, francuskim i angielskim został opublikowany w „United Nations Treaty Series” 2010, t. 2691, nr I-47760, s. 231-245. Umowa weszła w życie w dniu 19 lipca 2010 r.

- a) bezpośrednim kontaktom, współpracy oraz wymianie doświadczeń i rozwojowi pomiędzy ich kulturowymi i artystycznymi organizacjami i instytucjami działającymi w tych obszarach,
- b) realizacji tradycyjnych i nowoczesnych wystaw dzieł sztuki,
- c) wymianie artystów i zespołów artystycznych działających w różnych dziedzinach muzyki,
- d) współpracy w dziedzinie kinematografii i promowaniu kontaktów pomiędzy ich odpowiednimi filmowymi producentami i instytucjami,
- e) prowadzeniu badań nad ich językiem, kulturą i historią przez ich odpowiednie instytucje,
- f) udziałowi ich odpowiednich instytucji w targach książki i wydawaniu czasopism i innych naukowych dokumentów,
- g) współpracy w dziedzinie konserwacji i ochrony dziedzictwa kulturowego i historycznego zgodnie z odpowiednimi konwencjami UNESCO oraz innymi umowami międzynarodowymi, których są sygnatariuszami,
- h) współpracy w zapobieganiu nielegalnemu importowi/eksportowi i transferowi prac artystycznych, artefaktów kulturowych i ich własności,
- i) współpracy pomiędzy ich odpowiednimi muzeami, archiwami i bibliotekami oraz wymianie naukowych publikacji i dokumentów,
- j) współpracy w zakresie ochrony własności intelektualnej i praw autorskich oraz wymianie informacji, publikacji i dokumentacji odnoszących się do ich ustawodawstwa i praktyk związanych z rozstrzygnięciem sporów dotyczących własności intelektualnej i praw autorskich.

Artykuł 2

Umawiające się Strony będą dążyć do popularyzowania współpracy w dziedzinie edukacji. W tym celu Umawiające się Strony będą sprzyjać:

- a) realizacji współpracy programowej pomiędzy szkołami podstawowymi, średnimi oraz wyższymi,
- b) wymianie nauczycieli, naukowców i ekspertów w obszarze technologii edukacyjnej i metodyki na każdym poziomie nauczania,
- c) ustanowieniu bliźniaczych relacji pomiędzy ich odpowiednimi szkołami, szkołami wyższymi, ośrodkami badawczymi i instytucjami wyspecjalizowanymi,
- d) wymianie informacji, wiedzy i wszelkich form stosownej dokumentacji w celu wzajemnego poznania się ich odpowiednich instytucji edukacyjnych,

- e) udziałowi ich naukowców i ekspertów w międzynarodowych konferencjach naukowych, seminariach, sympozjach etc.,
- f) wymianie stypendiów na studia licencjackie, magisterskie i podyplomowe i/lub badania naukowe w instytucjach oferujących edukację wyższą oraz na krótkoterminowe kursy językowe,
- g) wizytom, podróżom studyjnym i konsultacjom ich badaczy, naukowców oraz ekspertów w instytucjach każdej ze Stron,
- h) technicznej współpracy w dziedzinie edukacji technicznej/zawodowej i szkoleniowej oraz produkcji materiałów edukacyjnych,
- i) weryfikacji podręczników i atlasów do historii i geografii używanych w ich instytucjach edukacyjnych w celu zachowania obiektywnych i precyzyjnych informacji o obydwu państwach.

Artykuł 3

Umawiające się Strony będą także umacniać współpracę w dziedzinie teoretycznych i stosowanych nauk i technologii. W tym celu Umawiające się Strony będą sprzyjać:

- a) kontaktom pomiędzy ich odpowiednimi instytucjami i organizacjami badawczymi,
- b) prowadzeniu wspólnych programów, studiów i innych aktywności,
- c) wymianie naukowców i ekspertów w ramach wspólnych programów badawczych,
- d) wymianie informacji na kongresach, sympozjach i innych wydarzeniach oraz wzajemnemu udziałowi ich naukowców i badaczy w tych wydarzeniach,
- e) wymianie publikacji, wyników badań i międzynarodowych spotkań.

Artykuł 4

Umawiające się Strony będą sprzyjać współpracy pomiędzy ich agencjami i organizacjami prasowymi, instytucjami radiowymi i telewizyjnymi działającymi w obu państwach, bezpośrednim kontaktom pomiędzy wydawcami gazet i periodyków, jak również będą sprzyjać wymianie dziennikarzy oraz korespondentów prasowych, radiowych i telewizyjnych.

Umawiające się Strony będą wspierać wymianę programów radiowych i telewizyjnych produkowanych i/lub nadawanych/transmitowanych w ich państwach w celu zwiększania o nich obustronnej wiedzy.

Umawiające się Strony zobowiązują się do podjęcia dalszych starań w celu ułatwienia swobodnego przepływu i szerszego propagowania wszelkiego

rodzaju informacji i w związku z tym do promowania i poprawy współpracy w obszarze prasy i transmisji, w tym możliwości oferowanych przez nowoczesne środki komunikacji, takie jak sieci kablowe i satelity.

Artykuł 5

Umawiające się Strony uznają znaczenie sportu jako środka umacnianego i promującego kulturę pokoju, braterstwa i przyjaźni pomiędzy narodami, w szczególności pomiędzy młodzieżą. Potwierdzają także doniosłość edukacyjnej, społecznej i rekreacyjnej misji sportu, jak również jego szczególnego znaczenia dla zdrowia publicznego.

W tym zakresie Umawiające się Strony będą wspierać współpracę pomiędzy ich odpowiednimi organizacjami sportowymi i młodzieżowymi w drodze wymiany informacji i doświadczeń w sprawach sportowych i młodzieżowych, mając na celu umocnienie więzi przyjaźni pomiędzy młodymi osobami, kreowanie przyjaznej atmosfery i promowanie kultury pokoju.

Umawiające się Strony będą także promować wymianę sportowców, drużyn sportowych, trenerów, ekspertów i delegacji młodzieżowych mając na uwadze ułatwienie im udziału w międzynarodowych zawodach sportowych i turniejach, które będą się odbywać w obydwu państwach.

Artykuł 6

Umawiające się Strony powołują Turecko-Dżibutyjską Wspólną Komisję ds. Współpracy Kulturowej, Naukowej i Edukacyjnej, w której udział wezmą członkowie każdej ze stron w równej liczbie. Komisja będzie dokonywać okresowych ocen związanych z realizacją niniejszej Umowy oraz będzie zgłaszać potrzebne środki do jej efektywnej i postępowej implementacji.

Artykuł 7

Umawiające się Strony mogą zawierać protokoły dodatkowe i programy dotyczące wprowadzenia w życie niniejszej Umowy, która służy jako umowa ramowa.

Artykuł 8

Wymiany i działania przewidziane w niniejszej Umowie będą wykonywane zgodnie z prawem Umawiających się Stron oraz na warunkach finansowych przez nich ustanowionych.

Artykuł 9

Niniejsza Umowa może ulec zmianie na wniosek i za obopólną zgodą Umawiających się Stron.

Artykuł 10

Wszelkie spory pojawiające się między Umawiającymi się Stronami, wynikające z implementacji lub interpretacji niniejszej Umowy, będą rozstrzygane w drodze negocjacji pomiędzy Umawiającymi się Stronami.

Artykuł 11

Niniejsza Umowa wejdzie w życie w dniu otrzymania ostatniej notyfikacji w drodze dyplomatycznej, dotyczącej pełnienia odpowiednich krajowych procedur ratyfikacyjnych przez Umawiające się Strony.

Niniejszą Umowę zawarto na okres pięciu lat, automatycznie ulega ona przedłużeniu na kolejne okresy pięcioletnie, jeżeli żadna z Umawiających się Stron nie powiadomi pisemnie drugiej Umawiającej się Strony w drodze dyplomatycznej, co najmniej na sześć miesięcy przed upływem któregokolwiek pięcioletniego okresu o swoim zamiarze jej wypowiedzenia.

W przypadku wygaśnięcia niniejszej Umowy, wszystkie programy wymiany zawarte podczas jej obowiązywania, nieukończone wydarzenia i/lub projekty, będą kontynuowane do czasu ich zakończenia.

Sporządzono w Ankarze dnia 3 marca 2004 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach tureckim, francuskim i angielskim, przy czym obydwa teksty³ mają jednakową moc. W razie rozbieżności przy ich interpretacji tekst w języku angielskim będzie uważany za rozstrzygający.

tłum. z j. ang. *Agata Szwed**

---

³ W języku angielskim użyto słowa „both”, oznaczającego „obydwa”, natomiast języki autentyczne są trzy. Błędu nie popełniono w wersji francuskiej i tureckiej, prawidłowo stosując odpowiednio słowa oznaczające „każdy” (franc. „chaque”/tur. „her”).

* Mgr, Uniwersytet Szczeciński; e-mail: agata.szwed@usz.edu.pl, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3836-3646>.

